



Wszelkie naruszenia wskazane w taryfikatorze kierowcy w dziale tachografów, karane mandatem w kwocie 2 tys. zł, wiążą się z manipulacjami, np. nierejestrowaniem na karcie, wykresówce i tachografie cyfrowym lub odłączeniem tachografu

Lifting taryfikatora kierowcy

Nowelizacja ustawy o transporcie drogowym¹⁾ ożywiła dyskusję wśród kierowców na temat karania za przekroczenie 10-godzinnego limitu pracy w porze nocnej, czy braku przerwy w pracy wymaganej w trakcie pierwszych 6 godzin aktywności zawodowej kierowcy. „Nauki parkingowe” przerodziły się w serię interpretacji własnych, które kierowcy przekazują sobie niczym tajemną wiedzę, mającą uchronić ich przed mandatem w razie kontroli drogowej.

Taka sytuacja jest bardzo niekorzystna zarówno dla samych kierowców, jak i przedsiębiorców, którzy muszą walczyć z fałszywymi przekonaniem tych pierwszych. Jej rozwiązaniem może być spotkanie z ekspertem²⁾, który rozwieje wszystkie wątpliwości. Każda zmiana przepisów niesie za sobą obawy, podobnie obecna nowelizacja ustaw (o transporcie i tachografach) rodzi wątpliwości, niemniej jednak wnikliwa analiza „taryfikatorów” pozwoli oszczędzić nerwów.

Czwarta kolumna w taryfikatorze

Nowy „taryfikator dla kierowców”, tzw. załącznik nr 1 do ustawy z dnia 5 lipca 2018 r.,

¹⁾ ustawa, z dnia 5 lipca 2018 r., o zmianie ustawy o transporcie drogowym oraz niektórych innych ustaw

²⁾ <https://www.ocrk.pl/oferta/szkolenia-dla-kierowcow-wlascieli-firm/>

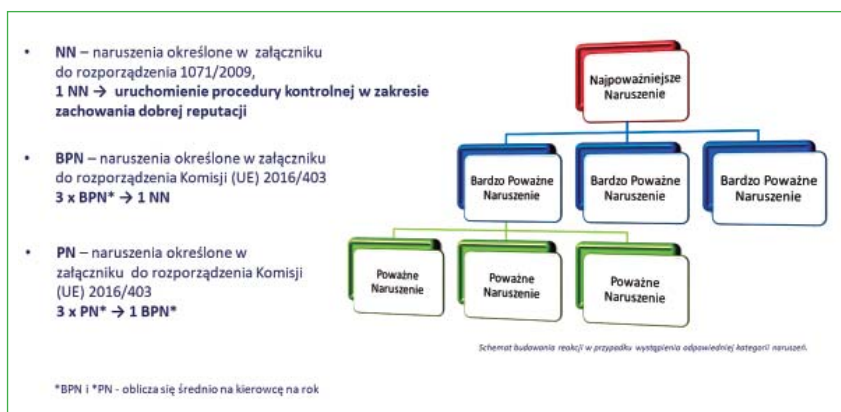
określony został jako „Wykaz naruszeń obowiązków lub warunków przewozu drogowego, o których mowa w art. 92 ust 1 ustawy o transporcie drogowym, wysokości grzywnien za poszczególne naruszenia,

a w przypadku niektórych naruszeń numer grupy naruszeń oraz waga naruszeń”. Już na pierwszy rzut oka tabelaryczny zestaw kar wydaje się być bardziej „poważny” poprzez dodanie do trzech, znanych z wcześniejszej

L 74/20		Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej		19.3.2016	
10. Grupy naruszeń przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1072/2009 (*) (dostęp do rynku międzynarodowych przewozów drogowych)					
Nr	PODSTAWA PRAWNA	RODZAJ NARUSZENIA	POZIOM PRZEWIENIENIA		
			IN	BPN	PN
Licencja wspólnotowa					
1.	Art. 3	Przewóz towarów bez posiadania ważnej licencji wspólnotowej (np.: brak licencji, licencja została sfałszowana, wycofana, wygasła itp.)	X		
2.	Art. 4	Przewoźnik lub kierowca nie jest w stanie przedstawić ważnej licencji wspólnotowej lub ważnego uwierzytelnionego wypisu z licencji wspólnotowej funkcjonariuszowi służb kontrolnych (tj.: licencja wspólnotowa lub uwierzytelniony wypis z licencji zostały zgubione, uszkodzone, zapomniano je zabrać itp.)		X	

Konstrukcja kolumny 4 taryfikatora kierowców w odniesieniu do rozporządzenia 2016/403

ustawy kolumn: „lp”, „wykaz naruszeń” i „wysokość grzywny w złotych”, czwartej wskazującej „numer grupy naruszeń oraz ich podział na PN – „poważne naruszenia”, BPN – „bardzo poważne naruszenia” i NN – „najpoważniejsze naruszenia”. Ta ostatnia kolumna w tabeli taryfikatora jest wskaźnikiem tego, jak ważny był przepis, który został złamany w wyniku niefrasobliwej działalności kierowcy, by zaszkodzić reputacji przedsiębiorstwa. Konstrukcja czwartej kolumny może być niezrozumiała z uwagi na odnośniki zawarte w treści do rozporządzenia Komisji (UE) 2016/403³⁾. Dlatego należy wyjaśnić, że dwie cyfry, np. 2.5 to odwołanie do nazwy naruszenia zamieszczonej w rozporządzeniu 2016/403 z dnia 18 marca 2016 r., np. naruszenie widniejące w załączniku nr 1 w pozycji 1 p. jako 7.17 nazwane jako „Używanie cudzej karty kierowcy”, za popełnienie którego



mi procedurę kontroli dobrej reputacji. Przedsiębiorca otrzyma zawiadomienie o kontroli, w ramach której Inspekcja Transportu Drogowego przeanalizuje spełnienie wymogu dobrej reputacji. W trakcie postępowania administracyjnego prze-

jak np. nieokazanie wypisu z zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego (dawnego wypisu z licencji krajowej), za które grozi grzywna 200 zł. W załączniku nr 1 do ustawy zamieszczono również naruszenia, które są „poważnymi naruszeniami”, czyli PN lub „bardzo poważnymi naruszeniami” czyli BPN. Tej rangi naruszenia dopiero w pewnej ilości będą powodowały konkretne działania organów kontrolnych. Przykładowo, jeśli w ciągu roku na jednego kierowcę zatrudnionego w przedsiębiorstwie przypadnie 3 BPN, inspektor transportu drogowego będzie postępował tak, jak w przypadku zaistnienia NN („najpoważniejszego naru-

Wdrożony nowelizacją ustawy system przypisujący konkretnym przewinieniom kierowcy odpowiedniej rangi „punkt”, będzie stanowić swoistą ocenę przedsiębiorstwa, która zostanie rozliczona po roku lub tuż po kontroli drogowej (lub w firmie).

kierowcy grozi grzywna (mandat) w wysokości 2 tys. zł., przypisane jest do grupy 2.5 (rozporządzenia) i oznaczone jako NN czyli „najpoważniejsze naruszenie”.

Podstawowym celem istnienia kolumny 4 w taryfikatorze kierowcy jest wprowadzenie w życie zapisów rozporządzenia 2016/403, czyli systemu „punktowania” firm transportowych za czyny o szczególnej wadze w rozumieniu przepisów w zakresie zachowania dobrej reputacji przewoźnika. W dotychczasowej praktyce kontrolnej niezmiernie rzadko trafiały się powody do wszczynania procedury dotyczącej dobrej reputacji firmy. Wdrożony nowelizacją ustawy system przypisujący konkretnym przewinieniom kierowcy odpowiedniej rangi „punkt” będzie stanowić swoistą ocenę przedsiębiorstwa, która zostanie rozliczona po roku lub tuż po kontroli drogowej (lub w firmie). Wszystko będzie zależało od poziomu popełnionego błędu. Przykładowo, gdy kierowca zostanie ukarany za używanie cudzej karty kierowcy lub jazdę na magnesie, bądź innym rodzaju wyłącznika tachografu, wówczas do firmy zostaje przypisane „najpoważniejsze naruszenie”, które automatycznie urucho-



woznik i osoba zarządzająca będą musieli przedstawić wiarygodne dokumenty mówiące o „niewinności”.

Waga naruszeń

Oczywiście nie każde zatrzymanie kierowcy do kontroli drogowej grozić będzie firmie cofnięciem licencji lub wstrzymaniem wypisów z licencji. W taryfikatorze kierowcy jest szereg przewinień, do których nie przypisano żadnej rangi naruszenia,

czyli wszczywał procedurę w zakresie podejrzenia utraty dobrej reputacji przedsiębiorstwa. W przypadku „poważnych naruszeń”, przepis stanowi, że wystąpienie 3 PN na kierowcę w ciągu roku będzie traktowane jak wystąpienie 1 BPN.

Taki przelicznik ma zapewnić możliwość cofania licencji nie tylko w przypadku najcięższych przewinień, ale również tych błahych, ale występujących bardzo często. Przykładem, który będzie dość problematyczny w respektowaniu, jest

³⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) 2016/403 z dnia 18 marca 2016r., uzupełniające rozporządzenie PEiR (WE) nr 1071/2009 w odniesieniu do klasyfikacji poważnych naruszeń przepisów unijnych, które mogą prowadzić do utraty dobrej reputacji przez przewoźnika drogowego, oraz zmieniające załącznik III do dyrektywy 2006/22/WE PEiR



Jakub Ordon

wprowadzanie do pamięci karty cyfrowej tachografu symboli państw, w których kierowca rozpoczyna i kończy pracę. Zgodnie z lp. 7.12 taryfikatora kierowców, pomimo iż za brak jednego „znacznika” kierowca zapłaci tylko 100 zł mandatu, to jednak jest to przewinienie, które zostało określone jako BPN czyli „bardzo poważne naruszenie”. Jeśli tego typu naruszenie w wypadku

braku dokumentów, za które wyznaczył odpowiedniej wysokości grzywny. Nowością w tym przypadku jest wysokość kar za brak poszczególnych dokumentów, która nie przekracza 200 zł, co w porównaniu z poprzednim taryfikatorem jest dla kierowców miłym zaskoczeniem, bo ustawodawca obniżył kary o blisko 300 zł. Jak widać, modny w branży motoryzacyjnej *downsizing* (obniżenie pojemności silnika) spodobał się ustawodawcy na tyle mocno, że zastosował to rozwiązanie w taryfikatorze kierowcy. Oczywiście *downsizing* kryje za sobą również zwiększenie mocy i polepszenie osiągnięć silników, ale tę „zwykłą” odczuwają w swoich taryfikatorach zarządzający transportem i przedsiębiorstwa, dla których ustawodawca z wielokrotności liczbę kar i podniósł ich stawki.

Wracając do działu „dokumentów”, wskazać należy zmianę jaką wprowadzono wobec prawa jazdy. Zgodnie z lp. 3, kierujący okazując prawo jazdy bez wymaganej kategorii lub posiadanej ukończonego szkolenia okresowego, dawnego kursu na przewóz rzeczy lub osób, naraża się na karę w wysokości 150 zł (PN), a jeśli zostanie ustalone, że kierowca w ogóle nie wykonał tego szkolenia (a nie tylko zapomniiał dokonać wpisu w prawie jazdy) otrzyma dodatkowo mandat w wysokości

800 zł. Najwięcej problemów rodzi to dla kierowców spoza UE, albowiem prawa jazdy kierowców ukraińskich czy białoruskich nie mają kodu 95 potwierdzającego posiadane szkolenia. W tym przypadku konieczna będzie wymiana prawa jazdy w polskim urzędzie na takie, gdzie będą wpisy w kolumnie 11 i 12 prawa jazdy (należy też pamiętać o karcie do tachografu, na której nanosi się numer prawa jazdy – w tym przypadku polskiego dokumentu).

Przestrzeganie norm rozporządzenia 561

Tabelaryczne zestawienie przewinień od lp. 5.1 do 5.5 zawiera kary za niedochowanie przestrzegania norm rozporządzenia 561/2006. W pierwszej kolejności ustawodawca zwraca uwagę na koniecz-

	ważne od	ważne do	ograniczenia
13. A	30.05.69	30.09.28	
B	15.02.88	30.09.28	
C	25.04.73	30.07.15	95.30.07.2015.
D	16.02.79	30.07.15	95.30.07.2015.
E	01.07.99	30.09.28	
F	16.02.79	30.07.15	95.30.07.2015.
G	16.02.79	30.07.15	95.30.07.2015.
H	30.05.69	30.09.28	

W taryfikatorze kierowcy jest szereg przewinień, do których nie przypisano żadnej rangi naruszenia, jak np. nieokazanie wypisu z zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego (dawnego wypisu z licencji krajowej), za które grozi grzywna 200 zł.

jednego kierowcy będzie miało miejsce 3 razy na rok, wówczas firma będzie musiała wyjaśnić w urzędzie, czy posiada, czy też już utraciła dobrą reputację.

Taryfikator kierowcy zachował główne kategorie, w których wymienia się naruszenia przepisów dotyczących posiadania odpowiednich dokumentów, przestrzegania rozporządzenia 561/2006⁴⁾, umiejętności w zakresie obsługi tachografów, zachowania zasad przy przewozie osób czy zwierząt.

Dokumentacja

W pierwszej części taryfikatora od lp. 1.1 do 1.7 oraz 2,3,4, ustawodawca wymienia

ność zachowania limitu 9-10 godz. jazdy w dziennym rozkładzie. Przekroczenie tej normy do jednej godziny skutkuje karą 50 zł za jazdę dzienną. Każda kolejna godzina to dodatkowe 100 zł. Tu również dostrzegamy obniżkę kary, ponieważ „stary taryfikator” rozpoczynał się od 100 zł – 50% obniżka za pierwszą godzinę ponadprogramowej jazdy z pewnością wzbudzi-



Nowością jest to, że wysokość kar za brak poszczególnych dokumentów nie przekracza 200 zł

⁴⁾ Rozporządzenie (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r., w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniające rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) 2135/98, jak również uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85.

ła zadowolenie kierowców. Podobnie jest z przekroczeniem limitu prowadzenia pojazdu do 4 godz. i 30 min. bez przerwy, czy skróceniem odpoczynku dziennego lub tygodniowego. Na przykład odpoczynek dobowy skrócony o 1 godz. (czyli zamiast 9 godz. odpoczynku kierowca odebrał 8 godz.) wg dawnego taryfikatora kosztował kierowcę 100 zł, obecnie, po nowelizacji ustawy, zapłaci on jedynie 50 zł mandatu.

Niepokojący jest fakt, że wobec kierowców zawodowych nadal funkcjonuje „bonus” w wymiarze 14 minut jazdy bez przerwy, za którą kierowcy nie otrzymują mandatu, co umożliwia bezkarną jazdę w wymiarze 4 godz. i 44 min. (obowiązuje wyłącznie przy kontroli polskich służb!), przy normie 4 godz. i 30 min., natomiast za przekroczenie choćby 1 minuty tej normy przedsiębiorca otrzymuje karę. Ten dysonans w taryfikatorach skutkować będzie niewykonywaniem przez kierowców na wydrukach czy wykresówkach opisów uzasadniających przedłużenie jazdy bez przerwy (np. ze względu na wypadek drogowy) zgodnie z art. 12⁵⁾ rozporządzenia 561/2006, z uwagi na poczucie bezkarności. Co ciekawe, do żadnego z uchybień rozporządzenia 561, związanych z jazdą, przerwami czy odpoczynkami, nie przyporządkowano jakiegokolwiek rangi naruszenia (PN, BPN, NN), oczywiście jedynie w taryfikatorze kierowcy zawodowego.

Tachografy

Najbardziej obszerną częścią taryfikatora kierowcy jest zestawienie kar od lp. 7.1 do 7.20, w zakresie obsługi i użytkowania tachografów. W tym zestawieniu dość często spotkamy kwotę 2 tys. zł i o wiele częściej niż w dziale z normami rozporządzenia 561 znajdziemy wskazania rangi naruszeń PN, BPN, a nawet NN. Nie da się ukryć, że nowa ustawa kładzie szczególny nacisk na umiejętność obsługi tachografów przez kierowców i nie chodzi tu tylko o podstawowe umiejętności, ale też o skomplikowane formy zapisu dojazdu do miejsca rozpoczęcia pracy czy powrotu, np. z Francji do bazy, do domu w Polsce. Zatajanie tych ostatnich aktywności może być potraktowane nawet jako próba ukrywania, podrabiania lub przerabiania danych na kartach, wykresówkach lub tachografach, za które przedsiębiorstwo może otrzymać karę rzędu 10 tys. zł⁶⁾ (NN).



Fot.: Scania

Do żadnego z uchybień rozporządzenia 561, związanych z jazdą, przerwami czy odpoczynkami, nie przyporządkowano jakiegokolwiek rangi naruszenia (PN, BPN, NN), oczywiście jedynie w taryfikatorze kierowcy zawodowego

Wszelkie naruszenia wskazane w taryfikatorze kierowcy w dziale tachografów, karane mandatem w kwocie 2 tys. zł, wiążą się z manipulacjami, np. nierejestrowaniem na karcie, wykresówce i tachografie cyfrowym (jazda na magnesie, wyłączniku, lub bez karty, lub „na otwartym tacho”), lub odłączeniem tachogra-

kierowca posiadając już nową, musi odebrać starą znalezionej. Jeśli tego nie uczyni, będzie posiadaczem dwóch ważnych własnych kart do tachografu, a to w myśl nowego przepisu wiąże się z surową karą. Inny czyn, np. używanie karty kolegi lub szefa, również wiąże się z karą 2 tys. zł i te naruszenia są rangi BPN i NN.

Nowa ustawa kładzie szczególny nacisk na umiejętność obsługi tachografów przez kierowców i nie chodzi tu tylko o podstawowe umiejętności, ale też o skomplikowane formy zapisu dojazdu do miejsca rozpoczęcia pracy czy powrotu np. z Francji do bazy.

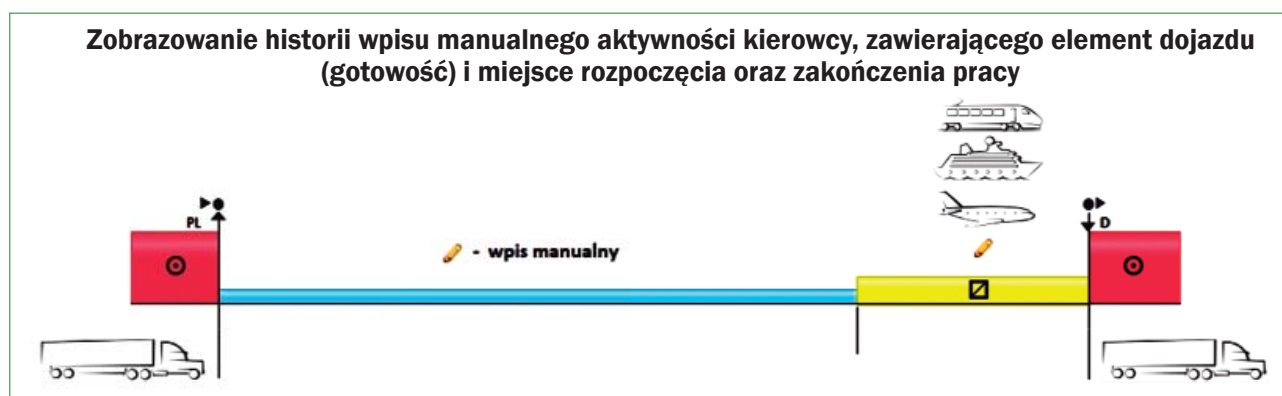
fu. Część kar jest związana z wykorzystaniem kart cyfrowych i tu ustawodawca wprowadza nowe podejście, znane już kierowcom międzynarodowym – posiadanie dwóch własnych ważnych kart okupione jest karą 2 tys. zł. I wcale nie trzeba wykorzystywać drugiej karty, ale wystarczy ją mieć, by stracić pieniądze przy kontroli drogowej. Taka sytuacja może się zdarzyć nawet nieumyślnie lub poprzez zapomnienie o konieczności odsyłania do wytwórni uszkodzonych, zepsutych, a nawet znalezionych kart. W przypadku, gdy kierowca zgubi kartę i zawnioskuje o wydanie nowej, a po jej otrzymaniu w tym samym czasie ktoś znajdzie jego starą kartę i mu ją zwróci,

O wiele częściej zdarzać się będą naruszenia mniejszej wagi, wynikające z nieumiejętności obsługi tachografu. Będą one, niestety, kwalifikowane jako „bardzo poważne naruszenia”, np. nieprawidłowe operowanie selektorem przy wyborze wykonywanej w danym czasie aktywności. Przykładowo, jeśli podczas załadunku towaru kierowca rejestruje na karcie lub wykresówce odpoczynek – wówczas (za każdy dzień) otrzyma mandat 100 zł, ale na „koncie” przedsiębiorstwa pojawią się BPN.

Ustawodawca zajął się też rewizją umiejętności kierowców w zakresie obsługi tachografów (lub organizacji profesjonalnego szkolenia). W punkcie 7.12 ustalili

⁵⁾ Artykuł 12 – Pod warunkiem, że nie zagraża to bezpieczeństwu drogowemu oraz umożliwi osiągnięcie przez pojazd odpowiedniego miejsca postoju, kierowca może odstąpić od przepisów art. 6–9 w zakresie niezbędnym dla zapewnienia bezpieczeństwa osób, pojazdu lub ładunku. Kierowca wskazuje powody takiego odstąpienia odrębnie na wykresówce urządzenia rejestrującego lub na wydruku z urządzenia rejestrującego, albo na planie pracy najpóźniej po przybyciu do miejsca pozwalającego na postój.

⁶⁾ Taryfikator dla przedsiębiorstw – Załącznik nr 2, Załącznik nr 3 – WYKAZ NARUSZEŃ OBOWIĄZKÓW LUB WARUNKÓW PRZEWOZU DROGOWEGO, O KTÓRYCH MOWA W ART. 92A UST. 1 USTAWY O TRANSPORCIE DROGOWYM1), WYSOKOŚCI KAR PIENIĘŻNYCH ZA POSZCZEGÓLNE NARUSZENIA, A W PRZYPADKU NIEKTÓRYCH NARUSZEŃ NUMER GRUPY NARUSZEŃ ORAZ WAGA NARUSZEŃ, lp. 6.2.2. Ukrywanie, likwidowanie, niszczenie, podrabianie lub przerabianie danych zarejestrowanych na wykresówkach lub przechowywanych i pobranych z tachografu lub karty kierowcy.



karę w wymiarze 100 zł za każdy dzień z 28 kontrolowanych, jeśli w okazanych do kontroli danych (wykresówki, karty kierowcy, wydruki) pozbawione są odpowiednich zapisów (wprowadzonych ręcznie lub automatycznie), a dotyczących:

- ▶ okresów aktywności (jazda, przerwa, inna praca, gotowość, np. dojazd lub powrót autobusem do pojazdu znajdującego się poza bazą, odpoczynek);
- ▶ symboli państw rozpoczęcia (miejsce przed pracą) lub zakończenia (miejsce po pracy) dziennego okresu pracy.

To naruszenie zostało oszacowane jako „bardzo poważne naruszenie” (BPN).

Ustawodawca dostrzegł również luki w systemie wydawanych kart cyfrowych, wprowadzając karę w wysokości 500 zł (lp. 7.19) za posługiwanie się kartą uzyskaną na podstawie fałszywych oświadczeń lub podrobionych dokumentów. Ma to za zadanie ukrócić proceder wydawania nowych kart w zamian za „niby” zgubione lub skradzione karty kierowców.

Wychowywać, a nie karać?

Taryfikator kierowcy zawodowego i znowelizowana ustawa nie przewidują innych kar dla kierowców (istnieją jeszcze dodatkowe kary uzależnione od specyfiki trans-

scedowana na osobę zarządzającą i przedsiębiorstwo, a kierowcy zawodowi mogą odetchnąć z ulgą. Z drugiej strony oddech ten może okazać się płytki, albowiem

2 tys. zł (lp. 7.1 – rejestracja na karcie wskazania).

Oczywiście, wszystko zależy od osobistych umiejętności wyjaśnienia zaistniałej



Zgodnie z lp. 3 kierujący okazując prawo jazdy bez wymaganego kodu 95 (czyli posiadanej kwalifikacji wstępnej lub posiadanej ukończonego szkolenia okresowego, dawnego kursu na przewóz rzeczy lub osób), naraża się na karę w wysokości 150 zł

przepisy nie przewidują maksymalnej ilości mandatów nałożonych na kierowcę w czasie jednej kontroli drogowej. Dlatego też warto zwrócić uwagę na możliwość ku-

sytuacji i podejścia służb kontrolnych, ponieważ zgodnie z kodeksem wykroczeń istnieje szereg środków oddziaływania wychowawczego. Kodeks⁷⁾ przewiduje możliwość zastosowania tego trybu w związku z przyjętymi założeniami, że czasem lepiej sprawcę wychować niż ukarać. Organ, który stwierdził popełnienie wykroczenia, może zaniechać wymierzenia kary na rzecz zastosowania: pouczenia, zwrócenia uwagi, ostrzeżenia bądź innych środków, jeżeli uzna, że te środki wystarczą do celów wychowawczych i sprawca nie popełni więcej tego wykroczenia. ◀

Jakub Ordon,

Ekspert OCRK w zakresie ITD i PIP

www.ocrk.pl

W przypadku „poważnych naruszeń”, przepis stanowi, że wystąpienie 3 PN na kierowcę na rok będzie traktowane jak wystąpienie 1 BPN.

portu: przewóz osób, zwierząt i ADR). Odpowiedzialność za medialnie głośną porę nocną, czy przerwy w pracy i inne problemy związane z przestrzeganiem ustawy o czasie pracy i kodeksu pracy, została

mulacji kar, np. jeśli kierowca będzie prowadził pojazd z kartą, która utraciła swoją ważność, wówczas otrzyma jeden mandat w kwocie 500 zł (lp. 7.5 – wykonywanie przewozu bez ważnej kary) i drugi mandat

⁷⁾ Art. 41 ustawy z dnia 20 maja 1971 r., Kodeks wykroczeń, – W stosunku do sprawcy czynu można poprzestać na zastosowaniu pouczenia, zwróceniu uwagi, ostrzeżeniu lub na zastosowaniu innych środków oddziaływania wychowawczego.